

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๑

คำกล่าวปฐมนิเทศ
เนื่องในโอกาสเปิดการบรรยายภาคสอง สมัยที่ ๗๗
ปีการศึกษา ๒๕๖๗
โดย
นายสมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์
เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

๐๐๐๐

วันนี้เป็นการเปิดบรรยายเนติบัณฑิต ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นวันแรก ในนามของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาขอต้อนรับนักศึกษาทุกคนกระผม นายสมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภามีเรื่องที่จะแจ้งให้นักศึกษาทราบดังนี้

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ทำการสอบข้อเขียนความรู้ขั้นเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ไปแล้วนั้น คณะกรรมการตรวจข้อสอบได้ทำการตรวจข้อสอบเสร็จแล้วและได้ประกาศผลสอบ ดังนี้

๑. กลุ่มวิชากฎหมายอาญา สมัครงสอบจำนวน ๑๑,๖๔๑ คน มีผู้เข้าสอบจำนวน ๗,๔๘๖ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๑,๗๐๒ คน (คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๔)

ผู้ที่คะแนนสูงสุด ชื่อนางสาวภักทริยา ชาญณรงค์ สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนายชิตตะวัน เฟิงแก้ว สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง สอบได้ ๘๗ คะแนน

๒. กลุ่มวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สมัครงสอบจำนวน ๑๐,๖๒๗ คน มีผู้เข้าสอบจริงจำนวน ๖,๓๑๓ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๕๒๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๐)

ผู้ที่คะแนนสูงสุด ชื่อนางสาวกนกกร ดวงเกิด สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สอบได้ ๗๕ คะแนน

การแต่งกายของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนเมื่อมาที่สำนักอบรมฯ จะต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นการเคารพสถาบัน เคารพครูบาอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นสง่าราศีแก่นักศึกษาเองด้วย ใครที่ได้พบเห็น ก็จะยกย่องชมเชย

วิธีการตรวจสอบของเนติบัณฑิตยสภา เพื่อให้การตรวจให้คะแนนเป็นไป ด้วยความรอบคอบและเป็นแนวทางเดียวกับการตรวจให้คะแนนการสอบบรรจุเป็น ข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตามระเบียบสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการตรวจให้คะแนนการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

การตรวจให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อให้กรรมการผู้ตรวจซึ่งประกอบด้วยกรรมการ ผู้ตรวจให้คะแนนอย่างน้อยสองคนตรวจและให้คะแนนคำตอบตามหลักเกณฑ์การตรวจ และให้คะแนนที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ และให้ผู้สอบได้คะแนนตามค่าเฉลี่ยที่คำนวณจาก คะแนนที่กรรมการผู้ตรวจแต่ละคนกำหนดในกรณีที่กรรมการผู้ตรวจให้คะแนนในข้อนั้น ๆ ต่างกันตั้งแต่สี่คะแนนขึ้นไป ให้เลขาธิการสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา แต่งตั้งกรรมการอีก ๑ คน เพื่อให้เป็นผู้ตรวจและให้ถือการให้คะแนนใหม่เป็นที่สุด

การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดลำดับผู้สอบได้เป็นเนติบัณฑิต ตามระเบียบ สำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาว่าด้วยนักศึกษา การสอน การสอบไล่ วินัยและมรรยาท พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๑๐ วรรคท้าย การประกาศผลสอบความรู้ชั้น เนติบัณฑิตให้เรียงลำดับตามคะแนนรวมทั้งภาคหนึ่งและภาคสองของสมัยการศึกษา เดียวกัน ลำดับต่อมาหลังจากนั้นให้เรียงตามคะแนนรวมทั้งสองภาค ซึ่งมีผลใช้บังคับมา ตั้งแต่สมัยที่ ๗๐ เป็นต้นไป

การบรรยาย สำนักอบรมฯ ได้จัดให้มีการบรรยาย ภาคปกติ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา ๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น. ภาคค่ำตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ น. ถึง เวลา ๑๙.๕๐ น. และวันเสาร์ เวลา ๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๕๐ น. เพื่อ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกฟังการบรรยายตามสะดวก เนื่องจากนักศึกษาบางคนจะต้อง ปฏิบัติปฏิบัติหน้าที่ที่ทำงานในเวลาราชการ แต่สำหรับการเข้าฟังการบรรยายภาคค่ำ นักศึกษาต้องมาสมัครเรียนต่างหาก

ภาคปกติ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงวันศุกร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๘ เริ่มบรรยายเวลา ๘.๐๐ ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา นักศึกษา ที่สมัครเรียนภาคปกติสามารถรับฟังการบรรยายได้ ณ ห้องบรรยายกรมหลวงราชบุรี ดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เท่านั้น

ภาคค่ำ วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงวันเสาร์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๘ เริ่มบรรยายวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ - ๑๙.๕๐ นาฬิกา และวันเสาร์ เวลา ๙.๐๐ ถึง ๑๖.๕๐ นาฬิกา นักศึกษาที่สมัครเรียนภาคค่ำสามารถรับฟังการบรรยายได้ ๒ ทาง คือ

๑. รับฟังการบรรยาย ณ ห้องบรรยายกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา

๒. รับฟังการบรรยายทางระบบออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา www.thethaibar.or.th และรับฟังย้อนหลังได้ไม่เกิน ๗ วัน นับจากวันถ่ายทอดการบรรยาย

การงดการบรรยาย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา มีการงดการบรรยายภาคปกติและภาคค่ำ ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. วันพฤหัสบดีที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันพ่อแห่งชาติ)
๒. วันอังคารที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันรัฐธรรมนูญ)
๓. วันจันทร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันหยุดราชการเพิ่มเป็นกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี)

๔. วันอังคารที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันสิ้นปี)

๕. วันพุธที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๘ (วันขึ้นปีใหม่)

๖. วันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ (วันมาฆบูชา)

กำหนดสอบภาคสอง

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๘ สอบกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

วันอาทิตย์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๘ สอบกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

นอกจากนี้เรื่องสุดท้ายซึ่งสำคัญมากที่สุดคือการไม่ทุจริตในการสอบ ในการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตนั้น หากนักศึกษาผู้เข้าสอบ กระทำการใด ๆ อันเป็นการทุจริตการสอบ เช่น นำวิทยุสื่อสารหรืออุปกรณ์โทรคมนาคม ตำรากฎหมาย เอกสารเข้าไปในห้องสอบ เมื่อกรรมการผู้คุมสอบตรวจพบ นอกจากจะต้องถูกปรับตกแล้ว คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภายังอาจพิจารณา ลงโทษห้ามสอบครั้งใดครั้งหนึ่งหรือหลายครั้ง หรือสั่งให้ลบชื่อจากทะเบียน ตามระเบียบ

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ และ ข้อ ๑๕ ซึ่งจะเป็นที่เสื่อมเสียแก่ตัวตัวนักศึกษาเองด้วย นักศึกษาเนติบัณฑิตยสภาทุกคนพึงทราบว่าคุณค่าความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณสมบัติสำคัญของนักกฎหมาย อย่ากระทำการอันใดเป็นการทุจริตเป็นอันขาดจะเป็นการทำลายอนาคตของตนเอง ดังพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรให้ไว้ว่า “คุณธรรมข้อหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งท่านต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ประเทศบ้านเมืองจะวัฒนาถาวรอยู่ได้ ก็ยอมอาศัยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐาน ท่านทั้งหลายจะออกไปรับราชการก็ดี หรือประกอบกิจการงานส่วนตัวก็ดี ขอให้มั่นอยู่ในธรรมทั้ง ๓ ประการคือ สุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชน และสุจริตต่อหน้าที่ ท่านจึงจะเป็นผู้ที่ควรแก่การสรรเสริญของมวลชนทั่วไป...” และพระราชดำรัสที่ว่า “ในการประกอบกิจการงานทั้งปวงนั้น ทุกคนต้องมีความตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร ต้องรู้จักคิดพิจารณาด้วยปัญญาและความรอบคอบ ยึดมั่นในความสามัคคีและความซื่อสัตย์สุจริต ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นจุดประสงค์สำคัญ จึงจะสามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จผลโดยสมบูรณ์ได้...”

ท้ายที่สุดนี้ จึงขอให้นักศึกษาเนติบัณฑิตทุกท่าน รักษาคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพกฎหมายไว้ด้วยความตั้งใจที่ตื่นอกจากจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของการเป็นนักกฎหมายแล้ว ยังสามารถนำความรู้และความดีของตนไปอำนวยความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนและสังคมต่อไปด้วย

บทบรรณาธิการ

คำถาม คดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ จำเลยให้การว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ของโจทก์แต่เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ ถือว่าจำเลยต่อสู้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทหรือไม่

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินพิพาท และให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท และค่าขาดประโยชน์จากการใช้ที่ดินพิพาทเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง จำเลยจะอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓/๒๕๖๗ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและบริวารออกไปจากที่ดินของโจทก์ ห้ามเกี่ยวข้องและให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท กับค่าขาดประโยชน์เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จและให้จำเลยชำระค่าขาดประโยชน์เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินของโจทก์ จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทไม่ใช่ของโจทก์แต่เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ ถือไม่ได้ว่าจำเลยต่อสู้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท คดีของโจทก์จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์

จำเลยอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาท ห้ามจำเลยและบริวารเกี่ยวข้องกับที่ดิน ให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยชำระค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์จากการใช้ที่ดินพิพาทในอัตราเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายรื้อถอนบ้านออกจากที่ดินพิพาท ถือว่าเป็นคดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าหรืออาจให้เช่าได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง และในส่วนของโจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหาย แม้เป็นคดีมีทุนทรัพย์แต่ค่าเสียหายตามที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชำระแก่โจทก์จนถึงวันฟ้องเป็นเงินเพียง ๑๗,๐๐๐ บาท จำนวนทุนทรัพย์

ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์ในส่วนนี้เป็นเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง เช่นกัน

คำถาม ศาลมีคำพิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุด แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองของจำเลยออกขายทอดตลาดชำระหนี้ โจทก์จะต้องร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีหรือไม่ และกำหนดระยะเวลาบังคับคดีจะเริ่มนับแต่เมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๔/๒๕๖๗ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ ลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาตรา ๒๗๔ บัญญัติให้เจ้านี้ตามคำพิพากษาจะต้องร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งหมายถึงตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ และจำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตั้งแต่งวดแรกวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ การร้องขอให้บังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินจำนองต้องกระทำในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่จำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โจทก์เพื่อยื่นคำขอขบับลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองของจำเลยล่วงหน้าระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓ แล้วมีผลเพียงทำให้โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินจำนองของจำเลย แต่ทรัพย์สินจำนองยังคงอยู่และโจทก์สามารถไต่ถามต่อลูกหนี้จำนองหรือต่อบุคคลภายนอกที่รับโอนทรัพย์สินจำนองต่อไปได้

คำถาม ศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีส่วนอาญายื่นตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี โดยแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นเฉพาะคดีส่วนแพ่ง คดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่

ความอาญา มาตรา ๔๔/๑ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ตายเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่ ส่วนจะกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้มากน้อยเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๒ ประกอบมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งให้พิจารณาว่าความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไร

คำถาม ฎีกาที่ไม่ขัดแย้ง แต่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น อนุญาตให้ฎีกาและศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาไว้ ชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๔/๒๕๖๗ จำเลยฎีกาโดยคัดลอกข้อความมาจากอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสิ้น คงมีการแก้ไขเพียงชื่อของศาลจากศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นศาลฎีกาและแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในรายละเอียดบ้างเล็กน้อยแต่ยังคงเนื้อหาสาระเดิมตามอุทธรณ์ของจำเลยทุกประการ โดยมีได้โต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ว่าไม่ชอบอย่างไร หรือไม่ถูกต้องหรือไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงเป็นฎีกาที่ไม่ขัดแย้ง ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๓ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒๕ และไม่อาจใช้ดุลพินิจ อนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๒๑ แม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น อนุญาตให้ฎีกาและศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยไว้ก็เป็นการไม่ชอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ